

Strategie Overstorten en Uitlaten

Commissievergadering Waterketen en Duurzaamheid 17 september 2026

Beeldvorming Oordeelsvorming Besluitvorming

Programma vandaag

1. **Terugblik beeldvorming algemeen bestuur**
2. Wat hebben we opgehaald?
 1. Intern ambtelijk
 2. Juridische experts
 3. Gemeenten
3. Wat zijn de opties en wat is uw oordeel?
 - a. Prioritering
 - b. Presterend
 - c. Regulerend
 - d. Samenwerkend
 - e. Stimulerend

1. Terugblik beeldvorming op 23-10-25

3

Overstorten

- zijn nu nog noodzakelijk
- veroorzaken significante ecologische effecten op macrofauna tot gemiddeld 5 km benedenstrooms
- hebben effect op gidsparameters waterkwaliteit; maar niet overal, niet altijd.
- zijn binnen Aa en Maas, per KRW-waterlichaam verschillend, verantwoordelijk voor
 - gemiddeld 2 tot max. 7% van stikstoflozingen
 - gemiddeld 6 tot max. 18% van fosforlozingen
- veroorzaken lokaal/ in bovenlopen zuurstofdips/ -tekorten.
- kunnen overlast en bij contact gezondheidsrisico's veroorzaken.

Waterkwaliteit is niet enkel afhankelijk van overstort, zuivering of landbouw.

Lokaal o.a. ook inlaatwater van buiten beheergebied, kwel, hondenpoep, watervogels en bladval.

1. Terugblik beeldvorming op 13-05-26

4

3. Doel

Verminderen van de effecten van overstorten en uitlaten

- KRW chemisch en ecologisch
- Overige waterkwaliteit
- Overlast

veilig voldoende schoon water

2-7-2026

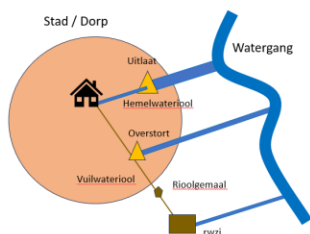
4. Scope : overstorten en uitlaten als vertrekpunt

Overstorten en uitlaten zijn schakelpunten tussen gemeente en waterschap.

Let wel: De oplossingen zitten niet alleen op het schakelpunt, maar in het hele gebied voor en achter de overstorten en uitlaten en in samenhang met de capaciteit van transportleidingen, transportgemalen en de *rwzi's*.

Voor sturing hebben we een samenhangende strategie nodig, met een overzicht van alle in te zetten instrumenten.

Uitlaten: Hemelwater lijkt schoon, maar neemt tijdens afstroming van straten en daken allerlei vervuiling mee, zoals uitwerpselen van dieren, bandenslijp, zwerfval, olie, rijk en bitumen. Daarnaast komen foutaansluitingen voor waarbij huishoudelijk afvalwater per ongeluk op de hemelwaterafvoer is aangesloten. Dit water komt ongezuiverd in het oppervlaktewater terecht.

veilig voldoende schoon water

2-7-2026

Presterend

initiatief nemen, projecten doorvoeren

Samenwerkend

samenwerken, co-creatie

4 rollen van de overheid

Rechtmatig

(wettelijke) kaders stellen

Responsief

aansluiten bij initiatieven, faciliteren

Bron: op basis van het model van de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB), 2015

1. Inbreng algemeen bestuur op 13-05-2026

- Stel duidelijke doelen en termijnen (smarte opzet).
- Zorg voor concrete maatregelen en een prioritering.
- Stem af met de gemeenten vanuit ieders verantwoordelijkheid.
- Rol waterschap mag meer sturend.
- Stimuleer gemeenten tot de aanleg van 'tussenbassins' als oplossing, vanuit waar het na de bui weer terug het riool ingaat.

Programma vandaag

1. Terugblik beeldvorming algemeen bestuur
2. **Wat hebben we opgehaald?**
 1. Intern ambtelijk
 2. Juridische experts
 3. Gemeenten
3. Wat zijn de opties en wat is uw oordeel?
 - a. Prioritering
 - b. Presterend
 - c. Regulerend
 - d. Samenwerkend
 - e. Stimulerend

2. Wat hebben we opgehaald: intern

7

Presterend

Onderzoek naar kwaliteit van bagger-/ sliblagen
Inrichten van bezinkzones

Samenwerkend

Acties op basis van de KRW-actieplannen / andere kant-en-klare oplossingen
Data op orde- Optimalisatiestudie OAS-bestuursakkoord
Beheer en onderhoud meenemen in de afspraken

Rechtmatig

Aanpassen van de lozingsregels

Stimulerend

Opsporen foutaansluitingen

2. Wat hebben we opgehaald: juridische experts

8

Presterend

“Neem de eigen verantwoordelijkheid serieus.
Zorg dat oprecht gezegd kan worden dat alles is gedaan wat binnen de
eigen mogelijkheden ligt.”

Samenwerkend

In de geest van de Omgevingswet die afstemming tussen overheden vraagt

Vanwege de fysieke verwevenheid van het stedelijke en het regionale
watersysteem

Vanuit gedeelde verantwoordelijkheid/ zorgplicht voor de waterkwaliteit

Vastleggen in convenanten/overeenkomsten

Rechtmatig

Handhaving op basis van bestaande regels / opstellen van
maatwerkvoorschriften

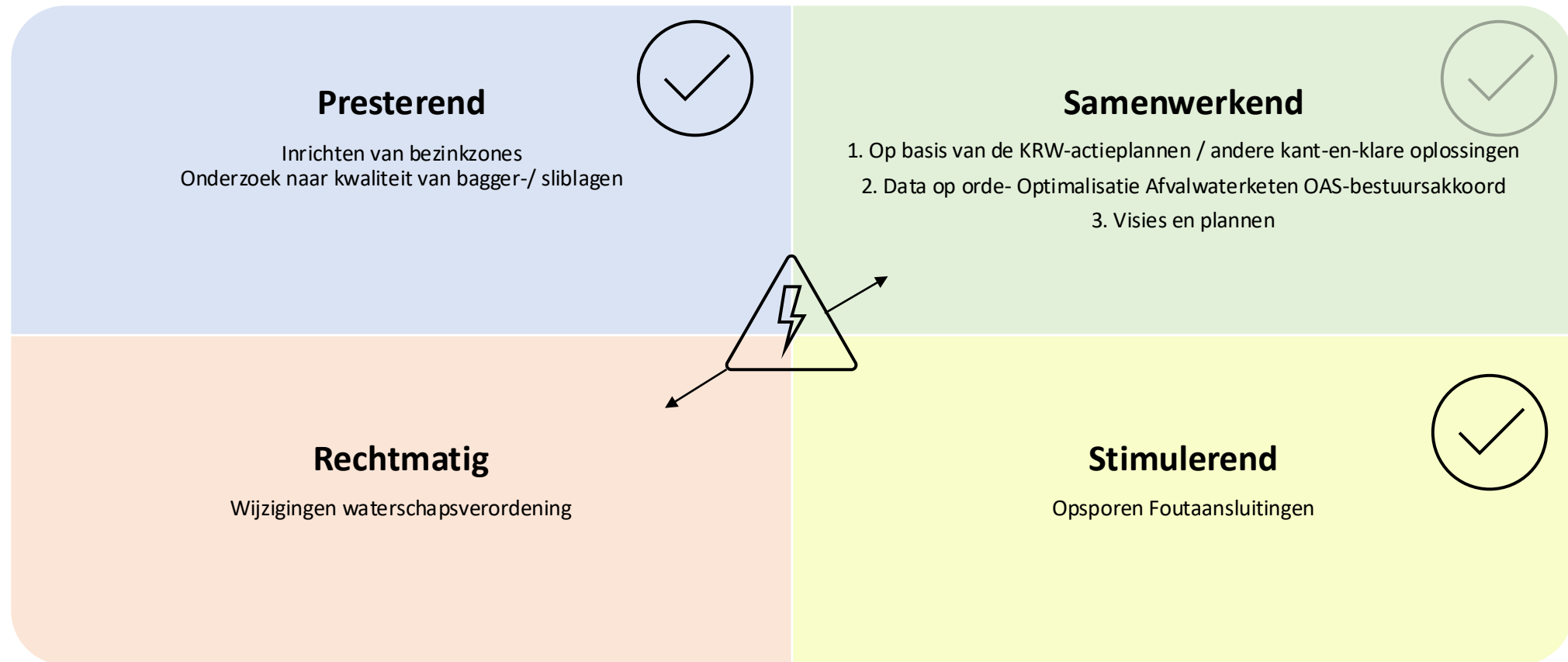
Wijzigingen waterschapsverordening

Bronnen

Scherper aan de wind: Koersen op KRW-doelbereik in 2027! Utrecht University Centre for Water, Oceans and Sustainability Law,
Onderzoek in opdracht van de Noord-Brabantse WaterschapsBond (NBWB) (2023)
Beleidsrijke wijzigingen WSV – overstorten en uitlaten. Adviestraject met Flo Legal (2026)

2. Wat hebben we opgehaald: gemeenten

9

Programma vandaag

10

1. Terugblik beeldvorming algemeen bestuur
2. Wat hebben we opgehaald?
 1. Intern ambtelijk
 2. Juridische experts
 3. Gemeenten
3. **Wat zijn de opties en wat is uw oordeel?**
 - a. Prioritering
 - b. Presterend
 - c. Regulerend
 - d. Samenwerkend
 - e. Stimulerend

Hoe prioriteren wij onze inzet?

11

Door Aa en Maas

- Inschatting van de problematiek
 - meest kwetsbare waterlopen (ecologie)
 - kernen met de meeste effecten op de waterkwaliteit (immissieschatter stoffen)
- Onderzoek naar efficiënte maatregelen
 - in/aan gemeentelijke riolering
 - benedenstrooms bebouwingskern

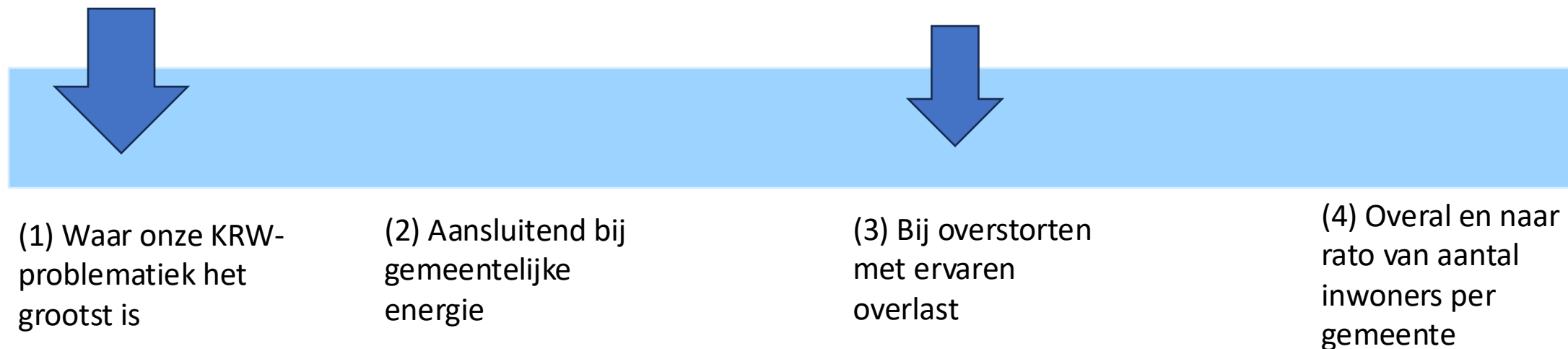
Daarnaast speelt ook

- prioritering van de gemeenten
- ruimtelijke mogelijkheden
- ervaren overlast
- financiën en capaciteit

Prioritering – uw oordeel

12

Voor versnelling zetten we onze mensen en middelen in...

Presterend – Uitgangssituatie

13

Prioritering van locaties

Huidig vertrekpunt: 2 mln. opgenomen in aanvullend KRW uitvoeringsprogramma

Presterend	Samenwerkend
Rechtmatig	Stimulerend

- Voor bezinkzones in eigen A-watergangen (ca. 3 stuk)
 - lokale bezinking in plaats van regionale verspreiding
 - vraagt intensief baggerbeheer (op kleiner stukje met minder schade aan de ecologie benedenstrooms)
 - kan niet overal (toegankelijkheid, ruimtelijke inpassing)
- start voorbereidingen in 2027
- investeringskrediet bij AB in 2028

Presterend – uw oordeel

14

We gebruiken de EUR 2 miljoen uit het KRW uitvoeringsprogramma...

Presterend	Samenwerkend
Rechtmatig	Stimulerend

(1) (Nog) Niet. We wachten de effecten van de maatregelen af uit KRW actieplannen van gemeenten.

(2) Voor 2-3 bezinkzones in onze eigen watergangen, de locaties bepalen we zelf.

Rechtmatig – Uitgangssituatie

15

- Overstorten mag, mits de overstort in het Water- en Rioleringsprogramma is genoemd en het rioolsysteem goed beheer wordt
- Er zijn mogelijkheden om de huidige instrumenten beter in te zetten, en om nieuwe regels te stellen
- Juridificeren van samenwerken in de waterketen wordt door gemeenten als contraproductief ervaren
- De uitwerking van het juridische spoor kan ook *na* de inzet van de andere instrumenten

Presterend	Samenwerkend
Rechtmatig	Stimulerend

Rechtmatig – opties

16

1 : handhaven op basis van de algemene zorgplicht

- aantonen dat de gemeente onzorgvuldig handelt
- moeilijk te onderbouwen vanwege eisen voortvloeiend uit de jurisprudentie, nu wel eens ingezet voor storingen bij pompen etc.

Presterend	Samenwerkend
Rechtmatig	Stimulerend

2: opstellen van maatwerkvoorschrift en op basis daarvan handhaven

- specifieker vastleggen onder welke voorwaarden een overstort mag lozen
- moet onderbouwd worden, waarom is juist deze overstort problematisch vanuit de KRW bezien? wanneer wel/niet, welke stoffen wel/niet,...?
- handhaving is daarna makkelijker

3: aanpassen waterschapsverordening

- meldplicht/ vergunningplicht voor de gemeente instellen (kan ook voor deel van het systeem)
- beter inzicht in de huidige + toekomstige emissies (kwantiteit/kwaliteit) eisen (voorbeeld HDSR)
- gezamenlijke regels lozingen aanscherpen (waterschapsverordening en omgevingsplan)

Rechtmatig– uw oordeel

De inzet van juridische instrumenten doen we als volgt:

Presterend	Samenwerkend
Rechtmatig	Stimulerend

(1) We gebruiken de huidige instrumenten, met handhaving op basis van de algemene zorgplicht (*huidige situatie*).

(2) Optie 1 + opstellen van maatwerkvoorschriften.

(3) Optie 2 + aanpassen van de waterschapsverordening, in overleg met gemeenten (omgevingsplannen)

Samenwerkend - Uitgangssituatie

18

- De gemeenten willen samenwerken
 - op basis van de KRW-actieplannen en andere voorliggende ideeën.
 - in het spoor data op orde- optimalisatiestudie (OAS)- bestuursakkoord.
 - Voor data-op-orde is Poseidon (de data gedreven afvalwaterketen) een goed voorbeeld.
- Juridisch advies is om afspraken vast te leggen in convenanten of in de water- en rioleringsplannen.
- Voor hemelwateruitlaten kan gebruik gemaakt worden van EUR 6 miljoen vanuit klimaatadaptatie/DHZ.
- Voor riooloverstorten kan Aa en Maas ook financieel bijdragen, zoals bij de groene berging in Someren.

Presterend	Samenwerkend
Rechtmatig	Stimulerend

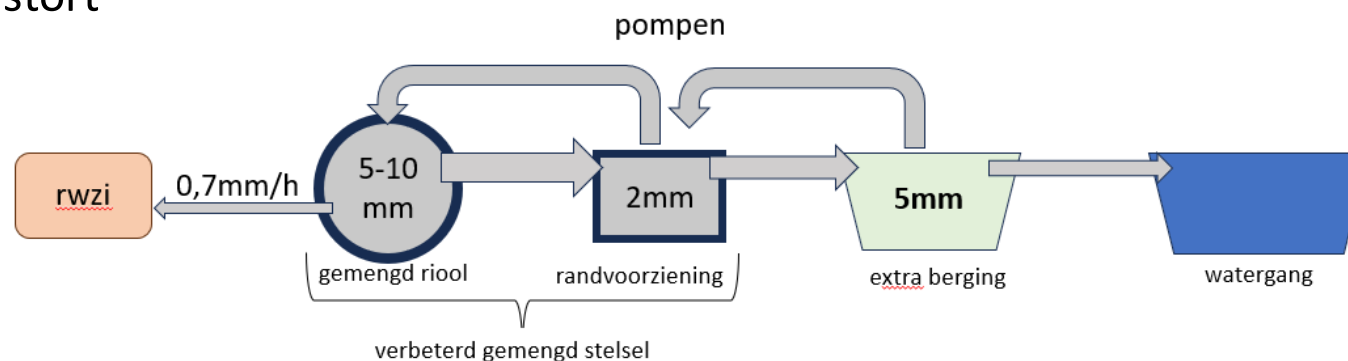
Vingeroefening extra rioolberging

19

Voorbeeld extra rioolberging

- extra rioolberging 5mm
- terugpompen in het riool na de bui
- geschikt voor situatie met verbeterd gemengd stelsel
- brengt 50% emissiereductie bij de overstort

Presterend	Samenwerkend
Rechtmatig	Stimulerend

Met EUR 6 mln: voorzie 210 ha van extra berging (5,5% van aangesloten verhard oppervlak = 11.000 m³)

Met EUR 10 mln: voorzie 350 ha van extra berging (9,2% van aangesloten verhard oppervlak = 18.000 m³)

Samenwerkend – uw oordeel

20

Naast de EUR 6 miljoen voor hemelwateruitlaten, kiezen we voor riooloverstorten de volgende aanpak...

Presterend	Samenwerkend
Rechtmatig	Stimulerend

(1) We zetten het huidige spoor voort met samenwerking in de werkregio's en delen van kennis en data.

Geen extra financiële bijdrage

(2) De gemeente heeft de regie. Maatregelen komen uit de KRW actieplannen en het OAS-spoor.

We stellen ook EUR 6 miljoen beschikbaar, om te versnellen en mee te sturen.

(3) Waar nodig trekken we ook zelf projecten en maken hier fte's voor vrij.

We stellen EUR 10 miljoen beschikbaar om te versnellen en mee te sturen.

Stimulerend – Uitgangssituatie

21

Presterend	Samenwerkend
Rechtmatig	Stimulerend

- De gemeenten waarderen de flexibele aanpak van Stad als Spons, zou voorbeeld kunnen zijn
- Subsidieregeling tussen overheden zijn niet gewenst.
- Doorgaans wringt het rondom uitvoeringscapaciteit en fysieke ruimte.
- Op het gebied van verhelpen foutaansluitingen is er bij meerdere gemeenten interesse.

Stimulerend – uw oordeel

22

We stimuleren de gemeenten op deze manier...

Presterend	Samenwerkend
Rechtmatig	Stimulerend

(1) We stimuleren enkel het afkoppelen van particulier terrein (Stad als Spons)

(2) Optie 1 + we stimuleren gemeenten bij de opsporing van foutaansluitingen, bijvoorbeeld met een grote, gezamenlijke aanbesteding.

(3) Optie 1 en 2 + we stimuleren gemeenten om de kansen die zij zien om emissies te beperken op te pakken.

Vervolg

10-mrt	DB/DT	Beeldvormend
--------	-------	--------------

13-mei	Commissie Keten (+ Systeem)	Beeldvormend
--------	-----------------------------	--------------

15-05 t/m 15-09	Uitwerking en verrijking door interne en externe participatie	
-----------------	---	--

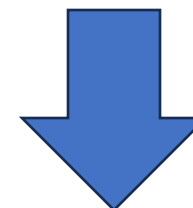
29-okt	Commissie Keten (+ Systeem)	Oordeelsvormend
--------	-----------------------------	-----------------

Vervroegd naar 17 september

26-nov	Commissie Keten (+ Systeem)	
18-dec	AB	Besluitvormend

2027 en later	Uitvoer strategie	
---------------	-------------------	--

23

Toewerken naar een strategie met de inbreng van vandaag.

Zijn er nog vragen en opmerkingen ?